

Looduskaitsetöö lähteülesanne

Tööobjekti ID: 2256

Tööobjekti nimi: Elva MKA tormikahjustused ja ohtlikud puud

Tööobjekti paiknemine:

- 1) kaitstava loodusobjekti nimi: Elva maastikukaitseala; Elva-Vitipalu maastikukaitseala; Metsaelupaikade looduskaitseala;
- 2) kaitstava loodusobjekti võõndite nimed: Elva MKA, Elva pv.; Elva MKA, Illupalu-Vitipalu skv.; Elva-Vitipalu MKA, Elva jõe ürgoru skv.; Elva-Vitipalu MKA, Vitipalu pv.; VEP nr.103158; VEP nr.209570;
- 3) katastritunnus/ed: 52801:001:0539; 52801:012:0458; 52801:012:0459; 69403:003:0087;
- 4) kvartal/id ja eraldis/ed: PE098/2; PE098/3; PE098/4; PE098/9; PE098/13; PE105/6; PE105/7; PE113/13; PE113/17; PE113/21; PE113/40; PE119/5; PE119/6; PE119/11; PE119/12; PE119/31; PE128/1; PE131/9; PE132/1; PE135/1; PE135/4; PE135/6; PE139/1; PE139/2

Töögrupp: Ohtlike puude raie

Väärtuse seisund:

Elva maastikukaitsealal murdis augusti lõpus torm rohkelt puid. Ulatuslikumalt on tormis kahjustada saanud Elva paisjärve, Vaikse järve ja Umbjärve ümbrus, vähem Ürgoru lõkkekohta viiv matkarada; kõik alad on aktiivselt puhkemetsadena kasutusel. Tormimurdu esineb ka Elva MKA-d läbiva Illi-Laguja ja Vitipalu teede ääres. Lisaks tormikahjustele on Elva MKA-l probleemiks teede, lõkkekohtade ja matkaradade ääres ürasekikahjustuste tõttu surnud seisvad kuivanud kuused, mis võivad murdudes ohustada metsas liikujaid ja vara. Tormikahjustuste ja kuivanud puudest tuleneva ohu likvideerimiseks on looduskaitseosakonna poole pöördunud nii RMK külastuskorralduse osakond kui Kasteheina kinnistu (69403:003:0083) omanik. Kuna tegemist on väga külastatava alaga ning lamapuitu on tormi tõttu piirkonnas palju, tuleks aktiivsemalt kasutuses olevatelt aladelt murdunud tüved, ladvad ja oksavallid teede äärest ja käidavamatest kohtadest eemaldada, et luua korrastatum üldmulje. Elva paisjärve ja Vaikse järve ümbrus (69403:003:0087, VEP nr. 209570). Suurim tormikahju on Elva paisjärve juures katastriüksusel kvartalis PE098 eraldises 4, mis on määratud vääriselupaigaks ja inventeeritud kui loodusdirektiivi elupaik 9010* vanad loodusmetsad. Eraldisel on mets kohati lausaliselt murdunud, eriti mõlemal pool Kasteheina teed u 160m kaugusel Vaikse järve parklast. Kasteheina tee on murdunud puudest liikumiseks vabastatud, aga nii tee kui radade ääres on suurte kuhjadena tüvesid, latvu ja oksi. Antud eraldist läbib ka tähistatud terviserada, kuid arvestades sealsete terviseradade võrgustiku tihedust, pole selle rajalõigu taasavamine otstarbekas. Torm on murdnud matka- ja terviseradadele ohtralt puid, takistades radadel liikumist. Kõrge külastuskoormuse tõttu on kiirelt sisse tallatud alternatiivsed rajad ümber takistavate puude. Lisaks tormikahjustele on antud alal palju ürasekikahjustuse tõttu kuivanud puid. Kasteheina kinnistu omanik on taotlenud Kasteheina tee ääres asuvate ohtlike puude raiet, lisaks on ohtlikke puid matkaradade ja Vaikse järve parkla ümbruses. Alalt vajab langetamist või eemaldamist ligikaudu 125 püstist, viltust, rippes või rajale langenud puud. Umbjärve lõkkekoht ja matkarada (52801:012:0458, VEP nr. 103158, sihtkaitsevõõnd). Umbjärve lõkkekohas ja matkaraja alguses on palju murdunud puid, lõhutud on lõkkepuude varjualune ja välikäimla. Matkaraja kohale on kaardunud kaks mäнди, mis talvise lumega murduda võivad. Lisaks on lõkkeplatsi servas rippes mäнд, mis ohustab ala külastajaid. Matkarada on liikumiseks vabastatud, kuid lõkkekoha ja matkaraja servas on kuhjades tüved, ladvad ja oksad, mis ei jäta korrastatud muljet.

Lisaks on matkaraja ääres 12 ürasekikahjustusega kuivanud kuuske ja üks kuivanud mänd, mis võivad rajale murduda. Jõeharu telkimisala ümbrus ja Haldjarada (52801:012:0458, 52801:012:0458, 52801:012:0459). Piiranguvööndis asuva Jõeharu telkimisala läheduses kasutatavate radade ääres on kaks kuivanud kuuske ja üks mänd, mis murdudes võivad ohustada liiklejaid. Sihtkaitsevööndis asuva Haldjaraja ääres on 12 kuivanud kuuske ja üks mänd. Ürgoru lõkkekoht (52801:012:0459, sihtkaitsevöönd). Ürgoru lõkkekohta viivale rajale on murdunud puu, lisaks on nii vahetult raja ääres kui lõkkekoha ümbruses 45 kuivanud kuuske, mis võivad ohustada puhkajaid ja külastuskorraldustaristut. Illi-Laguja tee. Illi-Laguja tee ääres on 12 püstist ja 6 üle tee kalduvat ohtlikku puud, millest 12 asuvad sihtkaitsevööndis ja 6 piiranguvööndis.

Tööde detailne kirjeldus:

Töö eesmärgiks on tormikahjustuste likvideerimine, matkaradade läbitavuse tagamine ja kuivanud puudest lähtuva ohu vähendamine. Elva paisjärve ja Vaikse järve ümbrus: Vaikse järve parkla kõrval asuval tööalal id. 9188 on oranži märkevrvitapiga märgistatud 3 viltust/rippes kuuske ja 2 mändi, mis tuleb langetada. Kogu tööalalt tuleb tüved ja suuremad oksad eemaldada, et jääks korrastatum üldmulje. Vaikse järve poolses nurgas raja ääres olev vanem püstine juureketas säilitada. Kasteheina tee ääres oleval tööalal id. 9116 ilma märketa püstised puud säilitada, oranži märketapiga märgistatud puud langetada. Kogu tööalalt eemaldada tüved-ladvad ja suuremad oksad, kuid alale tuleb alles jätta tüved, mis on jämedamad kui 40cm. Tööala läbiva matkaraja ja Kasteheina tee servad tuleb puhastada 10m laiuselt. Tööala kirde-/metsapoolne piir on tähistatud tüvedel oleva oranži püstjoonega; püstise joonega puud säilitada. Teised piirid looduses tähistatud ei ole, kuid lõunapoolne piir on määratletud 10m Kasteheina teest ja läänepoolne piir on määratletud matkarajaga, ulatudes 10m matkarajast paisjärve poole. Elva paisjärve kaldal kulgevale matkaraja osale, mis jääb väljapoole tööala id. 9116, langenud puud tuleb raja laiuselt läbi lõigata ja eemaldatud tüvesed jätta raja äärde. Langenud puud ja puude grupid on tähistatud oranži tapiga, kuid eemaldada tuleb ka hiljem langenud puud, kui neid peaks olema. Kasteheina tee ääres langetada seisvad kuivanud puud metsa suunas ja jätta elustikupuudeks. Tüved tuleb laasida ja oksad tükeldada väiksemaks ja hajutada teest eemale. Lõkkekoha ümbruses lagedamal olevad murdunud ladvad ja puud eemaldada; lõkkekohast metsa poole jäävad murdunud puud lõigata raja laiuselt läbi ja jätta tüvesed alale rajast metsa poole. Vaikse järve ümber kulgevale matkarajale murdunud puud lõigata raja laiuselt läbi ja jätta tüvesed raja äärde. Seisvad kuivanud puud langetada metsa suunas, tüved laasida ja oksad tükeldada ja hajutada. Umbjärve lõkkekoht ja matkarada: Langetada tormimurru servas olevad kaks viltust mändi ning üks rippes mänd. Tööalalt id 9117 pikali olevad puud likvideerida, oksad samuti alalt ära viia. Tööala lõunaservas matkaraja/lõkkeplatsi serv puhastada 5m kauguseni, juurekettale jätta 1.5m tüvejupp, muud tüvesed ja oksad puhastatavalt alalt viia ära. Lõunapool asuval matkarajal langetada 13 püstist kuivanud puud metsa poole, tüvi laasida ja oksad hajutada. Tööalal id. 9118 tormi tõttu raja äärde tekkinud tüvesed ja suured oksavallid alalt ära viia. Rajal mahub sõitma mõne väiksema mootorsõidukiga (ATV), kuid väljaspool radu pole mootorsõidukiga sõitmine lubatud, pinnasekahjustusi tekitada ei tohi. Langetatavad puud on tähistatud oranži tapiga. Jõeharu telkimisala: Jõeharu telkimisalale viiva tee ääres langetada metsa poole 3 oranži tapiga märgistatud püstist kuivanud kuuske, tüved laasida ja oksad hajutada teest vähemalt 10m kaugusele. Kõrvalasuval lamminiidule raidmeid jätta ei ole lubatud. Haldjarada: 12 oranži tapiga märgistatud püstist kuivanud kuuske ja 1 mänd langetada metsa suunas. Kohtades, kus langetamist vajavad vähemalt kolm puud vahetult kõrvuti, tuleks tüved laasida ja oksad hajutada rajast vähemalt 10m kaugusele. Ürgoru: Alal on 3 rippes/viltust puud, 41 püstist kuivanud puud ja 1 puu on rajale langenud. Raja ääres olevad puud langetada võimalusel metsa suunas, laasida ja tükeldada- hajutada oksad rajast vähemalt 5m kaugusele. Rippes puud langetada maha; kui puu langetatakse rajale, tuleb rada vabaks lõigata, oksad hajutada rajast eemale. Lõkkeplatsi ümbruses olevad puud langetada, tüvesed ja oksad likvideerida. Võimalusel ja/või vajadusel võib osa pakkudest jätta lõkkepuude varjualuse alla lõkkepuudeks. Rajale langenud puu lõigata raja laiuselt läbi ja

väljalõigatud tüveosa võib jätta rajast äärde. Langetatavad puud on tähistatud oranži täpiga. Illi-Laguja ja Vitipalu tee: Illi-Laguja ja Vitipalu tee ääres langetada 12 kuivanud püstist ja 6 tee kohale kaldu olevat liiklejaid ohustavat puud. Püstised puud langetada võimalusel metsa suunas maha, viltused puud langetada maha ja tee vabastada. Tee äärtesse 10m ulatuses tüveseid ja suuri oksid jätta ei tohi. Langetatavad puud on tähistatud oranži täpiga. Kõikide tööde tegemise käigus ei tohi kahjustada pinnast. Lisaks peab olema tööde teostamise ajal tagatud möödujate ohutus! Kasteheina tee ääres tuleb tööde alustamisest teavitada Kasteheina kinnistu omanikku, kelle kinnistule on see ainus juurdepääsutee.

Tööde mahud:

Töö	Maht	Ühik
1112301 Ohtlike puude raie	0.17	ha
1112301 Ohtlike puude raie	0.08	ha
1112301 Ohtlike puude raie	0.05	ha
1112301 Ohtlike puude raie	0.28	ha
1112301 Ohtlike puude raie	13.0	tk
1112301 Ohtlike puude raie	18.0	tk
1112301 Ohtlike puude raie	3.0	tk
1112301 Ohtlike puude raie	13.0	tk
1112301 Ohtlike puude raie	42.0	tk
1112301 Ohtlike puude raie	95.0	tk

Piirangud (ajaline piirang, muinsuskaitseenõuded, infrastruktuuri kaitsevöönd jm):
Kirjeldus puudub

Keskkonnaameti kontaktisik:

Lähteülesande koostaja: Maret Gerz

Kuupäev: 11.10.2023

Asukohakaardid

Joonis 1. Elva paisjärve äärne ja Kasteheina tee

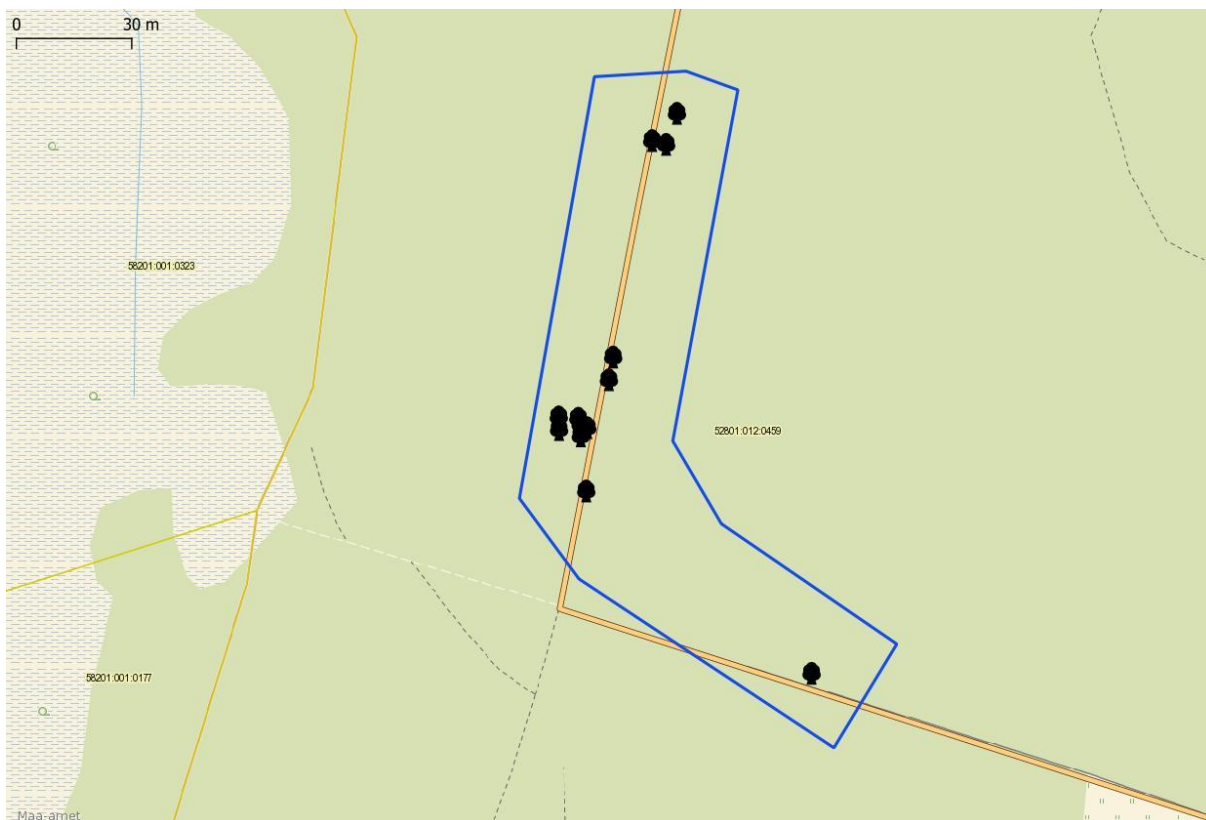
Joonis 2. Vaikse järve ümbruse terviserajad

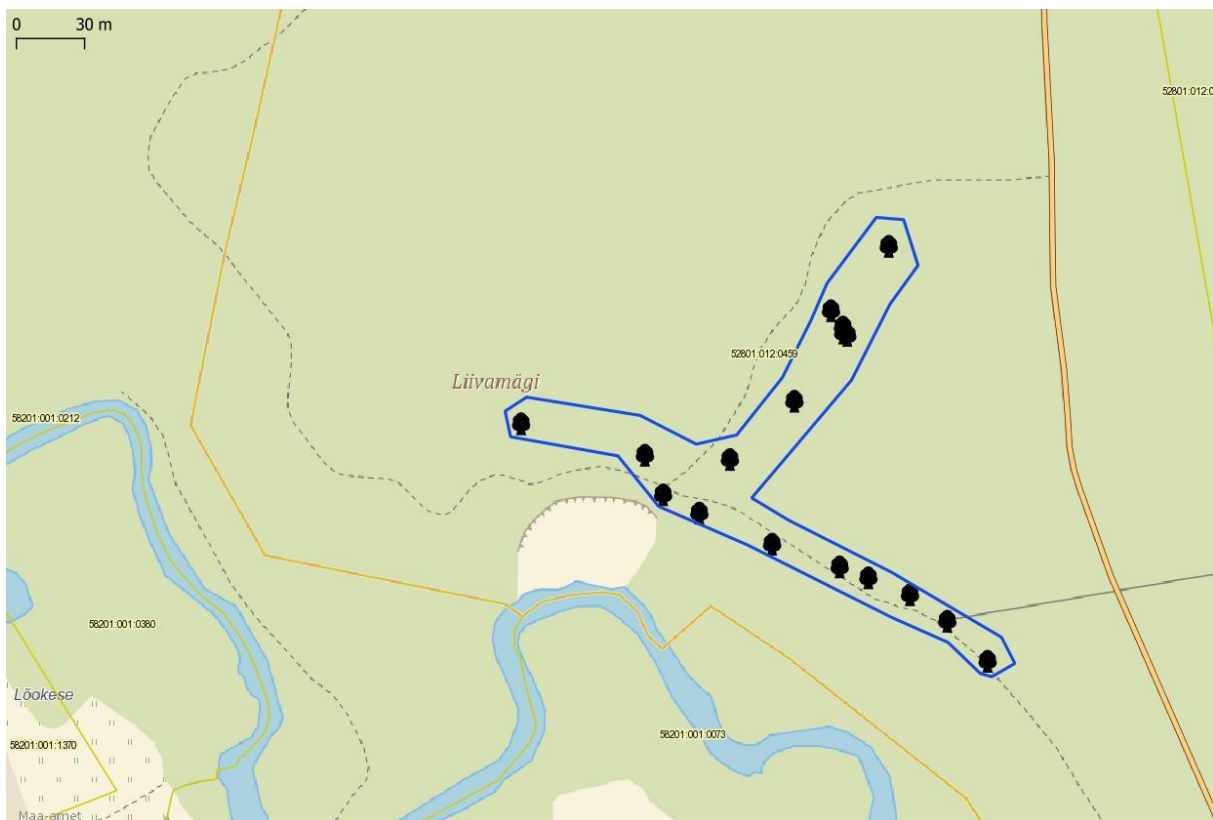
Joonis 3. Umbjärve ümbrus

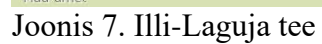
Joonis 4. Jõeharu telkimisala

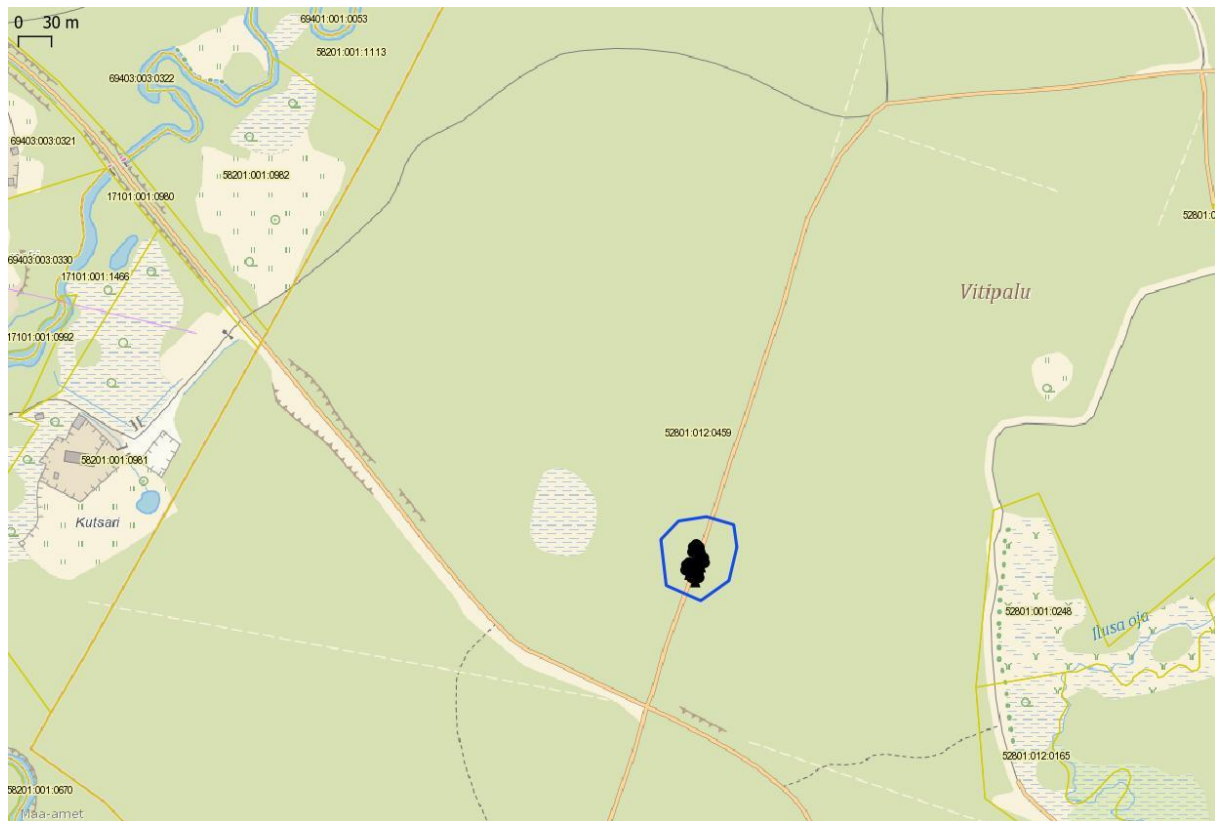

Joonis 5. Haldjarada

Joonis 6. Ürgoru

Joonis 9. Vitipalu tee